

ЗЕЛЕНИ СРБИЈЕ
“ЗЕЛЕНИ МАНИФЕСТ 2020”

СТРАТЕГИЈА ПОЛИТИЧКОГ ДЕЛОВАЊА
БИРАЈМО БУДУЋНОСТ

- Н А Ц Р Т -

**ГРАЂАНКАМА И
ГРАЂАНИМА СРБИЈЕ
ПОТРЕБНИ СУ
ЗЕЛЕНИ СРБИЈЕ**

Србија је наш дом и породица. То је наша будућност. И ми и наша заједница Србија морамо да се мењамо. Наше друштво је на прекретници. Србију морамо да оснажимо и преобразимо. На принципима еколошких, економских и енергетских слобода, солидарности, правде, одрживости и благостања за појединца.

Не можемо да останемо подељено друштво са више од трећине грађанки и грађана у сиромаштву, подразумевајући и енергетско сиромаштво или било ком виду искључености.

Економске слободе могу се остварити, само ако се очува природа и здравље нас појединаца.

**ЗЕЛЕНИМА СРБИЈЕ
ПОТРЕБНИ СУ
ГРАЂАНИ И
ГРАЂАНКЕ СРБИЈЕ**

Наши принципи еколошке одговорности морају се поштовати - то је основа за прихватање и признавање пожељне и одрживе привредне активности појединаца и корпорација без обзира на облик својине.

Јавна управа, уколико до власти дођемо, неће остати највећи еколошки ризик по грађане Србије. Потребна нам је уређена и ефикасна држава, заснована на владавини права.

Идеје, људи, одлучност су наша снага који уносе веру, наду и сигурност у живот сваког од нас и наше заједнице.

**ЕКОЛОШКА
(НЕ)ОДГОВОРНОСТ
ЗДРАВА ПРИРОДА И
ЗДРАВИ ЉУДИ**

Наша економија неће моћи да издржи велике здравствене трошкове које имају појединци као последица нееколошког понашања. Смањићемо директне трошкове здравствене заштите, као последица одсуства еколошке одговорности који сада без мало прелазе већ милијаду евра годишње.

Спречићемо деградирање природе и њено загађење којим себе угрожавамо. Улагања у екологију нису трошак. Зелени принос обезбеђује да се саме инвестиције отплате. У периоду пред нама елиминисаћемо здравствене ризике који су последица еколошке неодговорности. Нећемо толерисати ни честице у ваздуху нити буку, коју можемо слободно да назовемо “звучни дијабетес” који подмукло уништава наш имунитет и здравље, посебно деце.

**ШАНСА ЗА НАС,
ПОЈЕДИНЦЕ,
НАЈМАЊУ МАЊИНУ –
ЗЕЛЕНА РАДНА
МЕСТА**

**ЗЕЛЕНИ
ПРЕОБРАЖАЈ НАШЕГ
НАЧИНА ЖИВОТА И
НАШЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
СРБИЈЕ**

Наше зелене вредности треба да постану наша зелена пракса.

Имамо милион незапослених. Свака друга жена до 40 година. Сваки други млади човек наш суграђанин не ради. Зелени Србије обезбедиће да најкрхкији не плаћају највећу цену недовољном расту економије и одсуству раста кроз зелену економију. Зелени Србије ће уложити све да ове потенцијале претворе у снагу развоја и нове наде.

Преко 300 000 људи у доби између 50 и 60 година укључићемо у привређивање.

Креативна информатичка индустрија и зелена (одржива, еколошка) пољопривреда показују виталност. Извоз информатичних креативних производа надмашио је извоз малина. Ризици и шансе леже једни поред других. У нашем моделу кружне економије, преко осамдесет милиона евра корисних сировина нећемо изгубити на депонијама због лошег управљања комуналним отпадом. Произвешћемо око 300 милиона евра зеленог приноса у новим производима из отпада.

Успоставићемо мрежу за збрињавање и прераду животинских остатака и остатака кланичне индустрије у корисне производе. Све су то зелена радна места.

У зеленој и кружној економији сировина попут крви из кланица се неће одбацити, већ издвајати лековити и скуп препарат хемско гвожђе. Обезбедићемо да се у потпуности рециклира грађевински отпадни материјал у нове материјале по технологији коју поседују наше домаће научне институције. Сушена кора јабуке је веома скуп препарат за заштиту желуца. Органски погодан отпад из комуналног отпада у потпуности ће се компостирати у зеленој компостерској индустрији у сваком месту и најмањем насељу.

Да би економски и еколошки опстали постављамо циљ да отпад из породичних домаћинстава у потпуности и у свим домаћинствима разврстамо и поставимо систем старања о отпаду који ће рециклирати преко 90% отпада. Ако тако не буде еколошка државна управа и комунални систем боље да престану да постоје. Ту леже шансе за зелена радна места. Успећемо, само ако будемо одлучни у примени наших вредности и ако доследно мењамо себе и заједницу.

***ЗЕЛЕНА
ИНОВАТИВНА,
КРЕАТИВНА И
КРУЖНА ЕКОНОМИЈА***

Зелени Србије истичу да креативни иновативни потенцијал постоји у мери да може представљати талас развоја на бази креативних иновација и проналазака. Институције за подстицање раног развоја на бази иновација и подршку изласку на тржиште показују да су потенцијали већи од примењених у пракси. Потребна су заједничка улагања на бази примене иновација. Соларне сушаре, соларне пумпе за наводњавање, опека и нови материјали од шљаке и јаловине из рудника, активни угаљ из остатака биомасе, траже партнерство.

Почетни зелени капитал лежи у милионима тона пепела и шљаке који се не користе, а могу да постану иницијални финансијски замајац за нова заједничка улагања са власницима иновација и нових производа. Замислимо само да осушимо сво поврће и воће друге и треће класе које углавном не искористимо

***ШАНСА ЗА ЗЕЛЕНА
РАДНА МЕСТА И
ОПСТАНАК
ЗАЈЕДНИЦЕ***

Креативна економија заснована на иновативном креативном знању, коришћењу културе као чиниоца развоја заједнице и креативног предузетништва појединца, култура као туристичка понуде и еко туризам важне су за стварање зелених радних места

***ЕНЕРГЕТСКИ
ПРЕОБРАЖАЈ НУЖАН
ЗА ОПСТАНАК
ЗАЈЕДНИЦЕ***

***ЗЕЛЕНА ЕНЕРГИЈА
ИЗ ОБНОВЉИВИХ
ИЗВОРА***

***СПРЕЧАВАЊЕ
РАСИПАЊА
ЕНЕРГИЈЕ***

***ЕНЕРГЕТСКА
ЕФИКАСНОСТ И
ШТЕДЊА ЕНЕРГИЈЕ***

***СПАС ОД
ЕНЕРГЕТСКОГ
СИРОМАШТВА***

Најјефтинији и најчистији киловат је онај који нисмо морали да потрошимо и да произведемо. Зелени Србије успеће у намери да измене преовлађујући модел енергетског расипништва „произведи-пренеси-проспи.„ кроз фасаде и прозоре зграда.

Повећаћемо коришћење и производњу биомасе за енергију за више од десет пута. Највећи део необрађеног државног земљишта биће под засадима брзорастућих енергетских биљака. Заштитни појасеви шума имаће исту намену.

Термоелектране ће морати да користе у наредној деценији најмање 50% биомасе уз лигнит. Србија ће добити и прва постројења за биоетанол из дрвне биомасе.

Одлучно ћемо водити политику примене топлотних пумпи у жељи да наши градови престану да буду енергетски расипници. Нећемо занемарити масовну производњу и примену рекулперације малих уређаја тако корисних за размену енергије и одржање квалитета ваздуха у просторијама а без губитка енергије само на тај начин “произвешћемо уштедом” више од 30% енергије коју сада бацамо кроз отворене прозоре.

Произвођаче и испоручиоце енергије, садашње топлане, преобразићемо у произвођаче електричне енергије и топлоте, узгајиваче медицинске буковаче из остатка енергије и дела биомасе као и произвођаче активног угља од секундарне топлоте и поменуте сировине. Остаће ЕСКО компаније са топлотним пумпама велике снаге, као основним извором топлотне енергије. Компаније које ће испоручивати енергетски ефикасну опрему и уграђивати је са исплатом из остварених уштеда.

Уградиће се електричне турбине у ценоводе великих система за снабдевање водом. Сви кровови Србије биће опремљени панелима за соларну енергију за топлу воду без изузетка. Носилац масовног инвестирања биће дистрибутери енергије. Сваки уштеђени киловат биће третиран као нова производња енергије.

Оспособићемо економију да произведе нове изолационе материјале на бази корунда. У зеленој индустрији енергетску ефикасност коју ће носити енергетске компаније које опремају кориснике на бази плаћања из уштеда, обезбедићемо да претходно изоловање фасада буде део обавезног улагања поменутих енергетских компанија.

Зелени Србије ће водити политику јавног саобраћаја тако да ће се јавни превоз обављати превозним средствима која сама производе електричну погонску енергију. Јавни саобраћај ће постати јавни сервис без трошкова за енергију из фосилних извора. Надокнада за превоз уз смањене трошкове обезбедиће се из таксе као јавног прихода од разних основица, јер ће добробит таквог чистог саобраћаја бити општа.

Верујемо да Србије може добити свој електрични аутомобил кроз предузетнички подухват појединаца које подржавамо.

***НЕ МОЖЕМО И НЕ
СМЕМО ДА УЛАЖЕМО
У ДОБИЈАЊЕ
ЕНЕРГИЈЕ ИЗ
ФОСИЛНИХ ГОРИВА***

Економија и живот на бази енергије из фосилних горива нису одрживи. Ако остајемо у европској заједници грађана мораћемо да се мењамо и обустављамо даље улагање. Уљани шкриљци такође неће бити прихватљиви. Заустављање, ублажавање и прилагођавање климатским променама је нужност. Одговор је интеграција у енергетску унију Европе, доступност изворима обновљиве енергије и окретање обновљивим изворима, ефикасној употреби и штедњи.

Ми имамо шансе за развој, само ако наши домови буду производили енергију за своје потребе, да би на крају деценије пред нама, свака породица произвела и вишак енергије.

***ЕНЕРГЕТСКА
САМОДОВОЉНОСТ И
НЕЗАВИСНОСТ НАС
ПОЈЕДИНЦА И
НАШЕ НАЈБЛИЖЕ
ЗАЈЕДНИЦЕ***

Зелени Србије учиниће могућим овај циљ у наредној деценији. Соларни панели на сваком дому и на свакој згради, ефикасни уређаји за коришћење биомасе. Масовна изолација фасада, замена прозора, мини ветрењаче на крову, модерна техника за обрачун утрошене и испоручене енергије, нови материјали за градњу и афирмација традиционалних занемарених и потцењених воде ка овом најбољем одговору на садашњу превелику енергетску зависност појединца и изложеност јавној контроли у неефикасним енергетским системима.

Појединци ће се удруживати уз нашу помоћ у мале енергетске заједнице за заједничку производњу енергије из топлотних пумпи, мањих когенерација за биомасу. Делови градова имаће своје енергане у суседству. Примениће се зелене енергетске засноване на домаћем знању, попут колектора са акумулацијом сунчане енергије која се може и преносити или у великим количинама сакупљати лети, а користити у зимским периодима. Обезбедићемо енергетски опстанак сваког појединца, са најмање пет до десет пута мањим трошковима за енергију у наредној деценији.

***ВОДА ИЗВОР ЖИВОТА
НЕ МОЖЕ И НЕ СМЕ
ДА БУДЕ ФАКТОР
КОЈИ УГРОЖАВА
НАШЕ ЗДРАВЉЕ***

Вода ће бити и остати извор живота, а не фактор који угрожава наше здравље.

Србија је једна од највећих загађивача водотокова и извора воде, санитарним отпадним водама из урбаних средина, пре свега азотом и фосфором, где посебан проблем представљају септичке јаме, али и из пољопривреде, као последица прекомерне употребе вештачких ђубрива и средстава за заштиту биља.

Србија са Зеленима Србије неће остати место у коме велики број градова има проблем са водом за пиће, што због физичко-хемијске, или микробиолошке неисправности. Место где је све мање здраве изворске воде.

Србија неће бити земља у којој 2,5 милиона домаћинстава није повезано на канализациони систем, где се од 365 милиона кубних метара отпадних вода само 51 милиона кубних метара (око 15 %) третира и пречишћава.

Избор Зелених Србије су затворени системи за пречишћавање вода. Вишеструко јефтинији системи који се не ослањају на гравитационе моделе у којима се и угљен диоксид користи за узгајање поврћа, а муљ као сировина за био гас и компостирање.

Обезбедићемо да нема водовода без система септичких јама. Наша села и периферије градова биће обухваћена јавним комуналним системима које сачињавају и типске септичке јаме. Оне могу да обслужују и више домаћинстава, да буду у својини јавног предузећа и са применом биолошких третмана пречишћавања отпадних вода.

**КУЛТУРА ИСХРАНЕ И
СТИЛОВИ ЖИВОТА**

ЗДРАВ ЖИВОТ И

ОПСТАНАК

ПРЕВЕНЦИЈА

ЗДРАВЉА

МОРАМО ДА УСПЕМО

Зелени Србије ће водити здравствену политику која ће превентивом обухватити све појединце, пре свега у раном откривању и елиминацији узрока канцера и других болести (дијабетес, кардиоваскуларних болести). То ће бити најважнији критеријум за оцену успешности здравственог система и појединаца у њему.

Смањење уноса трансмасних киселина, здрава исхрана органског и контролисаног порекла, као и доношење прописа који ово омогућују од највеће је важности за Зелене Србије.

Питање трансплантације органа је приоритет у здравственој политици. Ми смо за претпостављену сагласност за донацију органа и такву политику и прописе подржавамо.

**ЗЕЛЕНЕ ИНОВАЦИЈЕ
И ОРГАНСКА
ПРОИЗВОДЊА У
ПОЉОПРИВРЕДИ
ИМАМО
ПОТЕНЦИЈАЛ**

Залагаћемо се да Србија остане држава без ГМО. Данас се квалитет хране мери њеним утицајем на здравље, а ГМО храна није безбедна ни за здравље људи ни за биодиверзитет и екосистеме наше земље. Инвестирање у зелене иновације, примена нових технологија, посебно информационих система обезбедиће економично пословање и повећаће конкуретност. Велики потенцијал у развоју пољопривреде Зелени Србије виде у интензивној органској производњи и вишеструко ћемо повећати бесповратну помоћ државе и заједничка улагања у њен развој.

Повећање пољопривредне производње у Србији под пластеницима.

Бројна сеоска домаћинства не смеју остати запуштена и празна (преко 50 000 напуштених кућа). Радићемо на оживљавању и развоју руралних подручја и инфраструктуре, као и на подстицају да млади остају и да се запосле на селу и баве пољопривредом.

Повећаћемо подстицајна средства за рурални екотуризам (као један од видова помоћи опстанка сеоских газдинстава) - учешће у активностима, традицији и начину живота локалног становништва, пешачење (планинарење), бициклизам, гостовање на фармама, салашима, бројне манифестације, занати, изградња објеката за рекреацију (игралишта) уз поштовање принципа одрживости...

**ОДСУСТВО
ИСКЉУЧЕНОСТИ ПО
ОСНОВУ
ИНВАЛИДНОСТИ,
СТАРОСНОМ ДОБУ,
ПОЛУ И ПОЛНОЈ
ОРИЈЕНТАЦИЈИ,
ЕТНИЧКОЈ
ПРИПАДНОСТИ,
ВЕРИ, ЈЕЗИКУ,
ПОЛИТИЧКОМ
МИШЉЕЊУ,
РЕГИОНАЛНОЈ
ПРИПАДНОСТИ,
ПРИПАДНОСТИ ЛГБТ
ГРУПАМА**

**ЕВРОПСКА УНИЈА ЈЕ
НА ПРЕКРЕТНИЦИ
ЕВРОПСКА УНИЈА
НАМ ЈЕ ПОТРЕБНА -
И МИ ЊОЈ**

Обезбедићемо слободу кретања инвалида, старих и деце. Наши градови су неприступачни са много баријера и неадекватном применом нових прописа грађењу и становању. Одлучно смо за адаптације објеката, стварање општинских фондова и програма за те намене. У томе морамо да успемо.

Зелени Србије су на становишту да сваки појединац има слободу у тражењу личне среће. Нећемо ометати и подржавамо и личну срећу грађана и грађанки који је траже у истополним људским везама, породици па и браку. Не можемо спречити ни мишљења која се противе таквом обрасцу живота и љубави, али ни право да се јавно исказују овакви стилови живота, само без агресије и нетолеранције. Против смо физичког и вербалног угрожавања или одбацивања из заједнице било кога због полне оријентације као и позивања и претњи на чиђење у овом смислу.

Желимо Европску унију грађана и грађанки чија ће политичка снага бити у Европском парламенту и његовим надлежностима, а не у бриселској администарцији.

Европска унија треба да се уздигне баш на питањима надлежности у области животне средине ка федералној или конфедералној надлежности, са улогом Европског парламента као доносиоца правила. Европска унија не може без свог Устава и грађанина.

Залагаћемо се да дефинитивно превлада слобода рада и неограниченог кретања радне снаге и људи који се образујуу Европској унији. Не успемо ли у томе нећемо успети ни као политичка унија. Европска унија има обавезе пре свега према нама који живимо на континенту Европа. Мора да развије федералне- конфедералне структуре да би могла да се ослони на нас појединце, грађане Европе.

**ДОБРОБИТ
ЖИВОТИЊА –
ДОБРОБИТ СВАКОГ
ОД НАС**

Не смемо изневерити животињски свет. И кад су напуштене не могу живети у азилима. Омогућићемо им живот у заједници. Морамо се потврђивати на овом питању изнова и изнова. Наша је обавеза да поштујемо добробит животиња, да будемо хумани и да бринемо о њима. То је мера наше људскости.

**ОСНАЖИВАЊЕ
НЕПОСРЕДНЕ
ДЕМОКРАТИЈЕ
ГРАЂАНСКИ
РЕФЕРЕНДУМ,
МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА И
ЗБОР БИРАЧА**

Остварићемо зелену иницијативу о гарантованим приходима за месне заједнице.

Олакшати и поједноставити процедуре за грађанске референдуме. Афирмисаћемо рад зборових бирача у објашњавању и наше политике, али и јавних политика које се воде, и извештавању о раду изабараних политичких органа органа. Ми морамо да негујемо зелени дијалог са појединцем у основним заједницама. Зато грађанске иницијативе остају наша незаменљива политичка зелена снага на основу које смо и настали.

**ЗЕЛЕНИ СРБИЈЕ
ОБЈЕДИЊЕНА СНАГА
ПОЈЕДИНАЦА,
УДРУЖЕЊА,
ГРАЂАНКИ И
ГРАЂАНА**

Зелени Србије неће деловати ни самостално ни изоловано. Ми смо за обједињавање свих зелених снага од појединаца до удружења. Развијаћемо разне видове сарадње, преко форума до фестивала, конгреса свих зелених снага и других политичких видова деловања на бази поштовања аутономије, програмске самосталности, консензуса односно, договора.

**МЛАДОСТ И ЗНАЊЕ
НА ДЕЛУ**

**НИ ЈЕДНО БИРАЧКО
МЕСТО БЕЗ ЗЕЛЕНОГ
ПОВЕРЕНИКА И
ЗАСТУПНИКА**

Једина цигла и зидар нашег политичког успеха смо ми Зелени Србије. Зато је потребно да се развијамо и да се оснажимо. До краја године имаћемо одборе у свим местима већим од 10 хиљада становника, а до краја маја следеће године имаћемо и развијене регионалне канцеларије. На сваком бирачком месту имаћемо по двоје зелених повереника, то је око 18 хиљада Зелених Србије у акцији за себе и своју заједницу.

За помоћ у финансирању активности обратићемо се и грађанима. Услов је да имамо кампање и активности које грађани подржавају.

**ЗЕЛЕНИ ГЛАВНОГ
ГРАДА
НАЈСНАЖНИЈА**

Рад са појединцима преко друштвених мрежа и неговање бирача на тај начин је прворазредни задатак. Не смемо да каснимо.

**ОРГАНИЗАЦИЈА
СРЕДЊЕ ЕВРОПЕ И
БАЛКАНА**

Не буде ли се оснажила организација у главном граду, Београду, наша политичка суштина и опстанак биће доведени у питање. Наш циљ је јасан. До краја године редовна Скупштина Зелених Београда са општинским скупштинама и структуром повереника за свако бирачко место

**ЗЕЛЕНИ СРБИЈЕ У
ВОЈВОДИНИ ЗЕЛЕНА
СНАГА КОЈА
ПРЕДВОДИ**

Очекујемо Скупштини Зелених Србије за покрајину Војводину до краја године, са свим скупштинама у местима већим од 10 000 становника. Зелени Војводине напред.

**ЗЕЛЕНИ СРБИЈЕ 2020
САМОСТАЛНО У
НАРОДНОЈ
СКУПШТИНИ**

**ДУГ СЕБИ,
ГРАЂАНИМА И
СРБИЈИ!!!!**